

**TÜRKİYE'DE KEMAN KONULU DİSİPLİNERARASI LİSANSÜSTÜ TEZLER:
GÜNCEL BİR DEĞERLENDİRME****Interdisciplinary Graduate Theses on Violin in Turkey: A Current Assessment****Yusuf DURSUN *****Nurcan BAHADIR ******ÖZ**

Bu araştırma, konusu keman olan disiplinlerarası nitelikte lisansüstü tezleri derleyen bir çalışmadır. Bu doğrultuda, Türkiye'de keman çalgısının diğer disiplinlerle etkileşimde bulunduğu lisansüstü tezler hakkında genel bir bilgi sunar. Araştırmada, bibliyometrik araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verileri toplanırken, Ulusal Tez Merkezi'nden *keman* anahtar kelimesi kullanılarak arama yapılmış, arama sonucunda ulaşılan tezler detaylı bir biçimde inceledikten sonra disiplinlerarası nitelikte olan tezler yayın yılı, üniversite, enstitü, bölüm ve konularına göre tablolandırılarak çalışmada sunulmuştur. Ulusal Tez Merkezi'nden keman konulu toplamda 427 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Yapılan incelemeler sonucu bu tezlerden 13 tanesi disiplinlerarası nitelikte bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, kemanın disiplinlerarası nitelikte ele alındığı literatürde incelenen 13 tezin çoğunlukla yüksek lisans tezi (n: 10) olarak hazırlandığı görülmektedir. Doktora tezlerinin ise (n: 3) daha az hazırlandığı kaynaklarda görülmektedir. Bu konuyla ilgili sanatta yeterlilik tezi bulunamamıştır. Keman konulu disiplinlerarası tezler en fazla Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde sağlık disipliniyle hazırlanmıştır. Elde edilen sonuçlar, keman çalgısının Türkiye'de farklı disiplinlerle birlikte görece az ilgi gördüğünü göstermektedir. Bu sebeple keman alanında araştırma yapmak isteyen, lisansüstü öğrencilerine ve araştırmacılara fikir vermesi açısından bu araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Keman, Disiplinlerarası Keman, Keman ve Sağlık, Keman ve Teknoloji, Keman ve Spor

ABSTRACT

This study is a compilation of interdisciplinary postgraduate theses on violin. Accordingly, it provides a general information about the postgraduate theses in Turkey in which the violin instrument interacts with other disciplines. In the study, bibliometric research design was used. While collecting the data of the study, a search was made from the National Thesis Centre using the keyword *violin*, and after the theses obtained because of the search were examined in detail, the interdisciplinary theses were put into tabular form according to the year of publication, university, institute, department and subject and presented in the study. A total of 427 graduate theses on violin were reached from the National Thesis Centre. As a result of the analyses, 13 of these theses were found to be interdisciplinary. According to the results of the research, it is seen that the 13 theses examined in the literature in which violin is handled in an interdisciplinary way are mostly prepared as master's theses (n: 10). It is seen in the sources that doctoral theses (n: 3) were prepared less. No proficiency in art thesis on this subject was found. The most interdisciplinary theses on violin were prepared in the Institute of Educational Sciences with the discipline of health. The results obtained show that the violin instrument has received relatively little attention in Turkey together with different disciplines. For this reason, it is thought that this research is important in terms of giving ideas to graduate students and researchers who want to do research in the field of violin.

Keywords: Violin, Interdisciplinary Violin, Violin and Health, Violin and Technology, Violin and Sport

Derleme Makale/Review Article Geliş Tarihi/Received Date: 23.08.2023 **Kabul Tarihi/Accepted Date:** 11.10.2023

* **Sorumlu Yazar/Corresponding Author:** Müzik Öğretmeni, yusufdrsn@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1576-0806

** Arş. Gör. Dr., Düzce Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi, nrcnbhdr@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5017-1049

EXTENDED ABSTRACT

In this study, interdisciplinary theses in the field of violin were categorized according to their content and general information about the related theses was given. These categories include the examination of violin and violin-related topics in terms of health, sports and technology. The aim of this study is to review the literature on interdisciplinary postgraduate theses (Master's/Doctorate/Proficiency in Art) published on violin in Turkey and to present a compilation of related studies in the literature from an interdisciplinary perspective. For this purpose, answers were sought for the following problem statement and sub-problem statements:

Problem Statement: What are the published postgraduate interdisciplinary theses on violin in Turkey?

Sub Problem Statements:

- 1) How many interdisciplinary graduate theses on violin are there?
- 2) What is the distribution of interdisciplinary theses on violin according to years?
- 3) What is the distribution of interdisciplinary theses on violin according to type?
- 4) What is the distribution of interdisciplinary theses on violin according to universities?
- 5) What is the distribution of interdisciplinary theses on violin according to institutes?
- 6) What is the distribution of interdisciplinary theses on violin according to departments?
- 7) What is the distribution of interdisciplinary theses on violin according to their subjects?

This study is expected to offer new perspectives to researchers through the literature review of the violin in an interdisciplinary context. For this reason, it is thought that this study is important in terms of giving ideas to graduate students and researchers who want to do research in the field of violin.

Method

In the study, bibliometric research design was used. Bibliometric research is the quantification of written documents such as articles, books, papers, in short, academic literature through statistical analysis (Sığrı, Ü., 2022). The population of the study consists of 427 postgraduate theses with the word *violin* in the title accessed through the National Thesis Centre website. The sample consists of 13 postgraduate theses with the word *violin* in the title, which can be considered interdisciplinary. The data collection and sampling process of this research consists of two stages. In the first stage, it was carried out by using the keyword *violin* on the National Thesis Centre website (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>). The last screening process was carried out on 12.08.2023. As a result of the search, 427 postgraduate theses containing the word *violin* in the title of the thesis were reached. In the second stage, to determine the theses to be included in the sample of the study, 427 postgraduate theses with the word *violin* in the title of the thesis were listed and examined one by one. As a result of the examination, it was determined that there were 13 interdisciplinary graduate theses in which the violin instrument interacted with other disciplines and the main theme was violin. As a result, 13 interdisciplinary graduate theses with violin as the main theme constitute the sample of the study. In the data collection process, it was assumed that all postgraduate theses in which the expression *violin* was mentioned in the title of the thesis and the main theme was violin were reached, however, all interdisciplinary studies in which the violin instrument interacted with other disciplines were selected and included in the scope and sample of the research.

Results and Suggestions

The aim of this research is to bring together interdisciplinary graduate theses on violin, to determine which disciplines come together with violin, to determine which subjects are emphasized and to present in tables which universities, institutes, departments and subjects this research were conducted. As a result of the search, 427 theses were reached from the National Thesis Centre with the keyword *violin*. Among these theses, 13 theses were found to be interdisciplinary.

According to the results of the research, it is seen that the 13 theses in which violin is handled in an interdisciplinary way are mostly prepared as master's theses (n: 10). It is seen in the sources we could reach that doctoral thesis (n: 3) were prepared less frequently and no thesis was found in the type of proficiency in art. When we examined the interdisciplinary postgraduate theses on violin according to years, it was concluded that violin was brought together with the discipline of health and the first research in this context was written in 2002. However, it was observed that the number of interdisciplinary theses increased as of 2018. Graduate theses were completed at Gazi University, Atatürk University, Bolu Abant İzzet Baysal University, Necmettin Erbakan University, Istanbul Gelişim University, Istanbul University, Istanbul Technical University, Hasan Kalyoncu University, Kocaeli University, Istanbul Aydın University, Hacettepe University, Marmara University. According to the institutes, it is seen that it was completed in the Institute of Educational Sciences, Institute of Health Sciences, Institute of Science, Institute of Social Sciences, and Institute of Graduate Studies. When we examine the departments, theses were completed in the departments of Music Education/Teaching, Physical Therapy and Rehabilitation, Audiology, Electrical and Electronic Engineering, Music, Performance, Sports Medicine. When we analyzed the subjects of the theses, it was concluded that the most research was dealt with the subject of health, followed by technology and sports subjects respectively.

The results obtained show that the subject of violin has received relatively little attention in different disciplines and academic fields in Turkey. It is expected that this research will contribute to more studies on this subject in the future and to analyze the subject in more depth.

Suggestions for researchers:

1. Interdisciplinary theses on instruments other than violin can be analyzed.
2. Interdisciplinary studies on violin conducted in the past years and current studies (last 3 years) can be analyzed comparatively.
3. Research can be done on technologies that facilitate the playing of violin by disabled individuals.
4. The sound quality between handmade violins and fabricated violins made with similar wood quality can be analyzed.
5. The age of starting to play violin can be examined in terms of social sociological situation.

Güçlü ifadesiyle müziğin dokusunu zenginleştiren enstrümanlardan biri olan keman, müzik tarihinin gelişiminde önemli rol oynamıştır ve hala bu etkiyi sürdürmektedir. Efe (2007)'ye göre keman; uzun bir tarihsel dönem boyunca çeşitli müzik türlerinin içinde yer almış, klasik batı müziğinin evrimi boyunca da kemanın metodolojisi ve repertuarını geliştirmiş, yazılmış eserlerin sayısı açısından bakıldığında ise büyük bir zenginliğe ulaşarak ön safhalarda yerini almıştır. Dolayısı ile keman; tarihsel ve kültürel perspektifler göz önünde bulundurulduğunda, müzikal mirasın önemli bir taşıyıcısı olarak kabul edilmektedir. Lekesizgöz (2022) kemana; yaylı çalgılar ailesinin yapısal olarak en küçük, teknik ve ifade açısından virtüöziteye en yakın üyesi olarak tanımlamıştır. Kemanın sahip olduğu tını, ses genişliği ve renk, onu insan duygularını müzik yoluyla ifade etmeye en uygun enstrümanlar başında olmasını sağladığını belirtmektedir.

Yaylı çalgılar ailesinin en tiz sesli üyesi olan keman, Dilworth (1992)'a göre ise hem tarihsel hem de sanatsal bağlamda son derece etkileyici bir enstrüman olarak ifade edilmektedir. Aynı zamanda basit mekanığına rağmen akustik açıdan son derece karmaşık bir yapısı bulunan kemanın; kökenlerini izlemek ise oldukça zor bir görev olarak karşımıza çıkmaktadır. Tarihsel açıdan ise; yay ile çalınan enstrümanların MS 900'lerden itibaren Avrupa'daki oymalarda ve resimlerde görülmeye başladığı bilinmektedir. Ancak, bu enstrümanlar üzerinde yapılan yorumlar oldukça zorlayıcı ve ilgili metinlerde verilen isimlerin de zaman içerisinde değişiklik gösterdiği bilinmektedir. Kemanın form olarak evrimine göz attığımızda ise Buen (2006)'a göre güncel formuna kıyasla 18. yüzyılda daha kısa tel uzunluğu, daha küçük bir bas çubuğu (can direği), boynu çivilerle tutturulmuş bugünkünden farklı bir köprüye ve bağırsak tellere sahip bir çalgı olduğu görülmektedir. Bu haliyle ise *Barok Keman* olarak adlandırıldığı bilinmektedir. Modern keman ve yayının son halinin ise 19. yüzyılın ortalarında Fransa'da geliştirildiğini belirtmiştir. Bu denli geniş bir zaman dilimini kapsayan keman ve kemanın evriminin, insanlığa geniş bir repertuar zenginliği sunması şüphesiz ki kaçınılmaz görünmektedir. Tarih boyunca birçok büyük besteci keman için önemli eserler vermiş ve dünyanın önde gelen keman virtüözleri keman repertuarının benzersiz eserlerini en prestijli sahnelerde yüzyıllardır seslendirmeye devam etmektedir. Bu bakımdan, birçok kültürde de önemli yer edinmiş olan kemanın ve bununla bağlantılı olabilecek disiplinlerarası yönelimlerin kemana ve diğer disiplinlere katkı sunması beklenmektedir.

Günümüzde kültür ve sanat, insanlık tarihini zenginleştiren ve derinden etkileyen önemli unsurlardan biridir. Sanat ve sanatın bileşenleri göz önünde bulundurulduğunda; birçok farklı disiplinin kesişim noktalarında buluşarak yepyeni perspektifler sunma ve yaratıcılığı teşvik etme potansiyeline sahip olduğu göze çarpmaktadır. Bu bağlamda disiplinlerarası yaklaşımlarla müzik gibi sanatsal ifadelerin nasıl zenginleştirilebileceği ve keman gibi bir çalgının nasıl bir rol üstlenebileceğinin giderek daha fazla ilgi çekebileceği düşünülmektedir. Cluck (1980)'a göre bir kavram olarak disiplinlerarası kelimesi; en az iki alanı bir araya getirerek iç içe geçmek anlamına gelmektedir. Gür (2003)'ün genişletilmiş tanımına göre disiplinlerarasılık; işbirliği ile problem çözme ve karmaşık araştırma sorunlarını, araç ve yöntemleri ödünç almaya ek olarak farklı disiplinler ve kavramlar arasında etkileşimi kapsamaktadır. Jacobs (1989)'a göre disiplinlerarası yaklaşım; bir konseptin, bir temanın veya bir problemin incelemesi sırasında, en az iki farklı disiplinin yöntemlerini ve bilgilerini bir araya getiren bir program yaklaşımı olarak ifade edilmektedir. Disiplinlerarası yaklaşımın amacı ise, belirlenen konunun anlamlı bir bütün olarak kavranması ve farklı disiplinlerin perspektiflerinden incelenmesine olanak sağlamaktır (Yalçın ve Yıldırım, 1998).

Bu çalışma ile bağlantılı olarak keman ile ilgili disiplinlerarası yapılmış yabancı literatüre bakıldığında ise; Ziane vd. (2023), destekli keman performansı sırasında kas yorgunluğu, Berque ve Gray (2011) profesyonel keman

ve viyola sanatçılarında boyun-omuz ağrısının trapezius kas aktivitesi üzerine etkisi, Goto (1999) sanal müzik enstrümanlarının estetik ve teknolojik yönleri, Lin (2022) mobil terminal teknolojisine dayalı keman performans değerlendirme sistemi tasarımı gibi konularda keman ile ilgili birçok disiplinlerarası çalışma gösterilebilir. Yaylı çalgılar alanında yapılmış lisansüstü tezlerle ilgili araştırmalar incelendiğinde Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerde yaylı çalgılar arasında en çok akademik çalışma yapılan çalgılardan biri olarak *keman* çalgısı göze çarpmaktadır (Demirbatır, 2001; Düzbastılar ve Koçal, 2021; Danacı ve Çiftci, 2022; Dönmez, 2022). Bu bağlamda, bu çalışma kapsamında ulaşabildiğimiz kaynaklarda; Türkiye’de disiplinlerarası çalışmalar bağlamında kemanın nasıl ve ne kadar rol aldığı ile bağlantılı olarak yapılmış benzer bir araştırmaya rastlanmamaktadır. Bu doğrultuda araştırma kapsamında, “Türkiye’de keman konulu disiplinlerarası lisansüstü tezler nelerdir?” sorusuna cevap aranacaktır. “Türkiye’de keman konulu disiplinlerarası lisansüstü tezler nelerdir?” sorusuna cevap ararken çalışmanın; kemanın disiplinlerarası bağlamda sunulan literatür taramasıyla araştırmacılara yeni perspektifler sunması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de keman ile ilgili yayımlanmış disiplinlerarası lisansüstü tezler (Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik) hakkında literatürü gözden geçirmek ve disiplinlerarası bir perspektifle literatürdeki ilgili çalışmaların bir derlemesini sunmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki problem cümlesi ve alt problem cümleleri için araştırmada yanıtlar aranmıştır:

Problem Cümlesi: Türkiye’de keman konulu lisansüstü yayımlanmış disiplinlerarası tezler nelerdir?

Alt Problem Cümleleri:

1. Keman konulu disiplinlerarası nitelikte yazılmış kaç adet lisansüstü tez vardır?
2. Keman konulu disiplinlerarası nitelikte tezlerin yıllara göre dağılımları nedir?
3. Keman konulu disiplinlerarası nitelikte tezlerin türüne göre dağılımları nedir?
4. Keman konulu disiplinlerarası nitelikte tezlerin üniversitelere göre dağılımları nedir?
5. Keman konulu disiplinlerarası nitelikte tezlerin enstitülere göre dağılımları nedir?
6. Keman konulu disiplinlerarası nitelikte tezlerin bölümlere göre dağılımları nedir?
7. Keman konulu disiplinlerarası nitelikte tezlerin konularına göre dağılımları nedir?

Araştırmanın Önemi

Disiplinlerarası çalışmaların önemi giderek artarken, bu çalışmaların Türkiye’de tarih boyunca müziğin en önemli çalgılarından biri olan kemanla ne kadar etkileşimde olduğunun, disiplinlerarası çalışmalar bağlamında lisansüstü akademik araştırmalarda kemanın ne kadar rol oynadığının bilinmesi, kemanın disiplinlerarası çalışmalarda gelecekte nasıl bir potansiyele sahip olabileceği ve bununla birlikte son olarak, sanatın diğer alanlarla nasıl daha yakın bir ilişki kurabileceğinin bilinmesi önemli olarak görülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Çalışmada, bibliyometrik araştırma deseni kullanılmıştır. “Bibliyometrik araştırma; makale, kitap, bildiri, gibi yazılı belgelerin kısacası akademik literatürün istatistiksel analizi yoluyla sayısal hale getirilmesidir” (Altunışık vd., 2022).

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Çalışmanın evrenini, Ulusal Tez Merkezi web sitesi üzerinden ulaşılan başlığında *keman* ifadesi geçen 427 lisansüstü tez oluşmaktadır. Örneklemini ise, disiplinlerarası nitelikte sayılabilecek başlığında *keman* ifadesi geçen 13 lisansüstü tez oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

Bu araştırmanın veri toplama ve örneklem belirleme süreci iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada, Ulusal Tez Merkezi web sitesi (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>) üzerinden *keman* anahtar kelimesi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Son tarama işlemi 12.08.2023 tarihinde yapılmıştır. Tarama sonucunda, tez başlığında *keman* kelimesi geçen 427 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Lisansüstü tezlerin tez türlerine göre frekans dağılımları ve yüzdeleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. *Keman Konulu Lisansüstü Tezlerin Tez Türleri Frekans Dağılımları ve Yüzdeleri*

Tez Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yüksek Lisans	318	74,51
Doktora	68	15,93
Sanatta Yeterlik	41	9,59
Toplam	427	100

Tablo 1.’de, her tez türünün frekansı ve frekans yüzdesi ayrı ayrı verilmiştir. Toplamda ise 427 tez olduğu ve bu değer yüzde 100’ünü temsil ettiği belirtilmiştir. Buna göre, tez başlığında *keman* ifadesi geçen lisansüstü tezlerin %74,51’i yüksek lisans tezi, %15,93’ü doktora, %9,59’u sanatta yeterlik tezlerinden oluşmaktadır.

İkinci aşamada ise, araştırmanın örnekleme dahil edilecek tezlerin belirlenebilmesi için tez başlığında *keman* ifadesi geçen 427 lisansüstü tez listelenerek tek tek incelenmiştir. İnceleme sonucunda, *keman* çalgısının diğer disiplinlerle etkileşimde olduğu, ana teması *keman* olan disiplinlerarası nitelikte 13 lisansüstü tez olduğu tespit edilmiştir. *Keman* çalgısının diğer disiplinlerle etkileşimde olduğu lisansüstü tezlerin tez türlerine göre frekans dağılımları ve yüzdeleri Tablo 2.’de verilmiştir.

Tablo 2. *Türkiye’de Yayınlanmış Keman ile İlgili Disiplinlerarası Lisansüstü Tezlerin Tez Türleri Bakımından Frekans ve Yüzde Dağılımları*

Tez Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yüksek Lisans	10	76,92
Doktora	3	23,08
Sanatta Yeterlik	0	0
Toplam	13	100

Tablo 2.’ye göre, *keman* çalgısının diğer disiplinlerle etkileşimde olduğu teması *keman* olan lisansüstü tezlerin tez türlerinin frekansı ve frekans yüzdesi ayrı ayrı verilmiştir. Toplamda ise 10 lisansüstü tez olduğu ve bu değer yüzde 100’ünü temsil ettiği belirtilmiştir. Buna göre, bu konuya dahil lisansüstü tezlerin %76,02’si yüksek lisans tezi, %23,08’i ise doktora tezinden oluşmaktadır. Sanatta yeterlik tezi ise bulunmamıştır.

Sonuç olarak, ana teması keman olan disiplinlerarası nitelikte 13 lisansüstü tez, araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Veri toplama sürecinde, tez başlığında *keman* ifadesinin geçtiği ve ana konusunun keman olduğu tüm lisansüstü tezlere ulaşıldığı bununla birlikte keman çalgısının diğer disiplinlerle etkileşimde olduğu, disiplinlerarası nitelikte tüm araştırmaların seçilerek araştırmanın kapsamına ve örnekleme dahil edildiği varsayılmıştır.

Etik Beyan

Bu araştırma, gönüllü katılımcılar veya insanlar üzerinde herhangi bir müdahale içermeyen, yalnızca mevcut yazılı veya basılı kaynakların taranması ve analizine dayanmaktadır. Bu çerçevede, insanlar üzerinde deney veya veri toplama gibi etik izin gerektiren durumlar söz konusu değildir. Dolayısıyla, araştırma için etik kurul onayı alınmamıştır.

BULGULAR

Ulusal Tez Merkezi’nden elde edilen verilere göre Türkiye’de keman alanında 427 lisansüstü tez hazırlanmıştır. Bu tezlerden disiplinlerarası nitelikte sayılabilecek 13 tez belirlenmiştir.

Tablo 3. *Keman Konulu Disiplinlerarası Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımları*

Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
2002	0	1	1
2008	1	0	1
2013	1	0	1
2018	2	1	3
2019	3	0	3
2020	1	0	1
2021	1	0	1
2022	1	0	1
2023	0	1	1
Toplam	10	3	13

Ulusal Tez Merkezi’nde kayıtlı keman konulu disiplinlerarası lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımları Tablo 3’te verilmiştir.

- 2002’de 1 doktora tezi hazırlanmıştır.
- 2008 ve 2013’te 2 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.
- 2018’de 2 yüksek lisans ve 1 doktora tezi olmak üzere toplamda 3 tez hazırlanmıştır.
- 2019’da 3 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.
- 2020, 2021 ve 2022’de her yıl 1 yüksek lisans tezi olmak üzere toplamda 3 tez hazırlanmıştır.
- 2023’te 1 doktora tezi hazırlanmıştır.

Toplamda 10 yüksek lisans ve 3 doktora tezi olmak üzere toplam 13 lisansüstü tez, farklı yıllarda hazırlanmıştır. Yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine oranla daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Yıllara göre tez dağılımını değerlendirerek disiplinlerarası nitelikte keman konusundaki akademik ilginin hangi yıllarda yoğunlaştığına dair bir perspektif sunulmaktadır.

Tablo 4. *Keman Konulu Disiplinlerarası Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı*

Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Gazi Üniversitesi	1	1	2
Atatürk Üniversitesi	1	0	1
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	0	1
Kocaeli Üniversitesi	1	0	1
Hacettepe Üniversitesi	1	0	1
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	1	0	1
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	0	1

İstanbul Gelişim Üniversitesi	1	0	1
İstanbul Üniversitesi	1	0	1
Marmara Üniversitesi	1	0	1
Necmettin Erbakan Üniversitesi	0	1	1
İstanbul Teknik Üniversitesi	0	1	1
Toplam	10	3	13

Tablo 4., keman konulu disiplinlerarası lisansüstü tezlerin hangi üniversitelerde gerçekleştirildiğiyle ilgili dağılımını göstermektedir.

- Gazi Üniversitesi: Bu üniversitede 1 yüksek lisans ve 1 doktora tezi hazırlanmıştır, toplamda 2 tez tamamlanmıştır.
- Atatürk Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi: Her birinde 1 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.
- Necmettin Erbakan Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi: her birinde 1 doktora tezi hazırlanmıştır.

Toplamda 10 yüksek lisans ve 3 doktora tezi olmak üzere toplam 13 lisansüstü tez, farklı üniversitelerde disiplinlerarası nitelikte keman konusuyla hazırlanmıştır. Bu tablo, farklı üniversitelerin konuya ne kadar ilgi gösterdiğini ve hangi üniversitelerde daha yoğun bir çalışma yapıldığını göstermektedir. Buna göre en fazla çalışmanın Gazi Üniversitesi'nde yapıldığı söylenebilir.

Tablo 5. Keman Konulu Disiplinlerarası Lisansüstü Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımları

Enstitü	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	3	1	4
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	3	0	3
Sosyal Bilimler Enstitüsü	2	1	3
Fen Bilimleri Enstitüsü	1	1	2
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	1	0	1
Toplam	10	3	13

Tablo 5., keman konulu disiplinlerarası lisansüstü tezlerin hangi enstitülerde yapıldıklarıyla ilgili dağılımını göstermektedir.

- Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Bu enstitüde 3 yüksek lisans ve 1 doktora tezi hazırlanmıştır, toplamda 4 tez tamamlanmıştır. Eğitim bilimleri alanında yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine oranla daha fazla olduğu görülmektedir.
- Sağlık Bilimleri Enstitüsü: Bu enstitüde 3 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Doktora tezi hazırlanan bir veri bulunmamaktadır.
- Sosyal Bilimler Enstitüsü: Bu enstitüde 2 yüksek lisans ve 1 doktora tezi hazırlanmıştır, toplamda 3 tez tamamlanmıştır.
- Fen Bilimleri Enstitüsü: Bu enstitüde 1 yüksek lisans ve 1 doktora tezi hazırlanmıştır, toplamda 2 tez tamamlanmıştır.
- Lisansüstü Eğitim Enstitüsü: Bu enstitüde 1 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.

Toplamda 10 yüksek lisans ve 3 doktora tezi olmak üzere toplam 13 tez, farklı enstitülerde disiplinlerarası nitelikte keman konusuyla ilgili hazırlanmıştır. Bu tablo, farklı enstitülerin konuya ne kadar ilgi gösterdiğini ve hangi enstitülerde daha yoğun bir çalışma yapıldığını göstermektedir.

Tablo 6. *Keman Konulu Disiplinlerarası Lisansüstü Tezlerin Bölüm/Anabilim/Anasanat Dalı'na Göre Dağılımları*

Bölüm/Anabilim Dalı/Anasanat Dalı	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Müzik Eğitimi/Öğretmenliği	3	2	6
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	3	0	3
Odyoloji	1	0	1
Elektrik Elektronik Mühendisliği	1	0	1
Müzik	0	1	1
Performans	1	0	1
Spor Hekimliği	1	0	1
Toplam	10	3	13

Tablo 6., keman konulu disiplinlerarası nitelikte lisansüstü tezlerin hangi bölüm, anabilim dalı veya anasanat dalı kategorilerinde olduğuyla ilgili dağılımını göstermektedir.

- Müzik Eğitimi/Öğretmenliği: Bu alanda 3 yüksek lisans ve 2 doktora tezi hazırlanmıştır. Toplamda 5 tez tamamlanmıştır. Bu bölüm/alan, hem yüksek lisans hem de doktora seviyelerinde bu konuyla ilgili yoğun ilgi görmektedir.
- Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon: Bu alanda 3 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Doktora tezi bulunmamaktadır.
- Odyoloji, Elektrik Elektronik Mühendisliği, Performans, Spor Hekimliği: Bu alanlarda her biri için 1 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Doktora tezi bulunmamaktadır.
- Müzik: Bu alan içerisinde 1 doktora tezi hazırlanmıştır. Yüksek lisans tezi bulunmamaktadır.

Toplamda 11 yüksek lisans ve 3 doktora tezi olmak üzere toplam 13 tez, farklı bölüm, anabilim dalı veya anasanat dalı kategorilerinde piyano konusuyla ilgili hazırlanmıştır. Bu tablo, farklı akademik alanlarda konuya ne kadar ilgi gösterildiğini ve hangi alanlarda daha yoğun bir çalışma yapıldığını göstermektedir.

Tablo 7. *Keman Konulu Disiplinlerarası Lisansüstü Tezlerin Konularına Göre Dağılımları*

Konu	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Sağlık	8	2	10
Teknoloji	2	0	2
Spor	0	1	1
Toplam	10	3	13

Tablo 7., keman konulu disiplinlerarası lisansüstü tezlerin konulara göre dağılımını göstermektedir.

- Sağlık Konusu: Bu konuda 8 yüksek lisans ve 2 doktora tezi hazırlanmıştır. Toplamda 10 tez tamamlanmıştır. Keman ilişkilendirilen disiplinlerarası tezlerin sağlık konusunda ilgi çektiği görülmektedir.
- Teknoloji Konusu: Bu konuda 2 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Doktora tezi bulunmamaktadır.
- Spor Konusu: Bu konuda 1 doktora tezi hazırlanmıştır. Yüksek lisans tezi bulunmamaktadır.

Toplamda 10 yüksek lisans ve 3 doktora tezi olmak üzere toplam 13 tez hazırlanmıştır. Bu tablo, farklı konu alanlarının konuya ne kadar ilgi gösterildiğini ve hangi konularda daha yoğun bir çalışma yapıldığını göstermektedir. Sağlık konusunun en fazla ilgi çeken konu olduğu, teknoloji konusunda da bazı çalışmaların olduğu ancak spor konusunda doktora düzeyinde tek bir çalışmanın olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 8. Keman Konulu Disiplinlerarası Lisansüstü Tezler

No	Keman Konulu Disiplinlerarası Lisansüstü Tezler
1	Öztürk, G. (2023). <i>Keman eğitiminde pülat eszersizlerinin öğrencilerin çalgı performansına, çalgı motivasyonuna ve çalgı performans kaygısına etkisi.</i> (Yayın No. 290117) [Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
2	Dönmez, B. D. (2022). <i>IOS ve Android işletim sistemlerinde keman eğitimi için yazılmış mobil uygulamaların içerikleri açısından incelenmesi.</i> (Yayın No. 726300) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
3	Salur, Ö. (2021). <i>Keman çalan müzisyenlerde sağ ve sol kulak arasında işleme fonksiyonlarının odyolojik testlerle değerlendirilmesi.</i> (Yayın No. 689868) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
4	Olmuş, S. (2020). <i>Keman çalan müzisyenlerde skapular diskinezi, omuz mobilitesi ve skapula çevresi kasların izokinetik kas kuvveti değerlendirmesi.</i> (Yayın No. 649485) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
5	Akbey, H. (2019). <i>Ney ve keman icracılarında servikal bölge problemleri ve egzersiz eğitiminin etkinliği.</i> (Yayın No. 609594) [Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
6	Topdemir, T. T. (2019). <i>Keman çalışma sürecinde ısınma-soğuma egzersizleri.</i> (Yayın No. 566848) [Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
7	Çikot, K. (2019). <i>Cubase müzik yazılım programı destekli piyano eşlik stillerinin keman öğretimi üzerindeki etkileri.</i> (Yayın No. 606588) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
8	Tezişçi Özmenay, P. (2018). <i>Kemancıların fizyolojik ve psikolojik sağlıklarının önemi: Alexander Tekniği üzerine bir çalışma.</i> (Yayın No. 512995) [Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
9	Turhan, E. (2018). <i>Keman çalan müzisyenlerde kinesiotape uygulamasının fonksiyonellik, performans, kas gücü ve ağrı üzerine etkisi.</i> (Yayın No. 520616) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
10	Acuner, T. Ş. (2018). <i>Sinyal işleme yöntemleri tabanlı keman ses analizi için bir kullanıcı arayüz gerçekleştirilmesi.</i> (Yayın No. 496542) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
11	Zeybek, A. (2013). <i>Keman ve piyano çalan müzisyenlerde gövde stabilite ve endüransının ağrı ve yorgunluk üzerine etkisi.</i> (Yayın No. 339408) [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
12	Ergin Dündar, G. (2008). <i>Keman ve viyola öğrencilerde ortaya çıkan fiziksel sağlık problemleri ve çözüm önerileri.</i> (Yayın No. 226442) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
13	Yağışan, N. (2002). <i>Keman çalmada etkin bedensel yapıların hareket analizi ve fiziksel-motorik özelliklerin geliştirilmesinin öğrencilerin çalma performansına yansımaları.</i> (Yayın No. 125812) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada; keman konulu disiplinlerarası nitelikte lisansüstü tezleri bir araya getirmek, kemanla hangi disiplinlerin bir araya geldiğini saptamak, hangi konular üzerinde durulduğunu belirlemek ve bu araştırmaların hangi üniversite, enstitü, bölüm ve konularda yapıldığını tablolar halinde sunmak amaçlanmıştır.

Tarama sonucunda Ulusal Tez Merkezi'nden *keman* anahtar kelimesiyle 427 teze ulaşılmıştır. Bu tezler arasından 13 tezin disiplinlerarası nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, kemanın disiplinlerarası nitelikte ele alındığı 13 tezin çoğunlukla yüksek lisans tezi (n: 10) olarak hazırlandığı görülmektedir. Doktora tezlerinin ise (n: 3) daha az hazırlandığı ve sanatta yeterli türünde ise yapılmış hiçbir teze rastlanmadığı, ulaşılan kaynaklarda görülmektedir.

Keman konulu disiplinlerarası nitelikte lisansüstü tezleri yıllara göre incelediğimizde, kemanın sağlık disipliniyle bir araya alındığı ve bu kapsamda ilk araştırmanın 2002 yılında yazıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte disiplinlerarası nitelikte tezlerin 2018 yılı itibarıyla sayıca arttığı gözlemlenmiştir.

Lisansüstü tezler, Gazi Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Hasan

Kalyoncu Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi’nde tamamlanmıştır.

Enstitülere göre, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Lisansüstü Eğitim Enstitülerinde tamamlandığı görülmektedir.

Bölümleri incelediğimizde, Müzik Eğitimi/Öğretmenliği, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Odyoloji, Elektrik ve Elektronik Mühendisliği, Müzik, Performans, Spor Hekimliği bölümlerinde tezler tamamlanmıştır.

Tezlerin konularını incelediğimizde en fazla araştırmanın sağlık konusuyla ele alındığı ve bunu sırasıyla teknoloji ve spor konularının takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen sonuçlar, keman konusunun Türkiye’de farklı disiplinlerde ve akademik alanlarda görece az ilgi gördüğünü göstermektedir. Bu araştırmanın, gelecekte bu konuyla ilgili daha fazla çalışmanın yapılmasına ve konunun daha derinlemesine incelenmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmacılara yönelik öneriler:

1. Keman dışında başka çalgılar ile ilgili disiplinlerarası yapılmış tezler incelenebilir.
2. Eski yıllarda yapılmış disiplinlerarası kemanla ilgili çalışmalar ile güncel yapılan (son 3 yıl) çalışmalar karşılaştırmalı incelenebilir.
3. Kemanın engelli bireylerde çalınmasını kolaylaştıran teknolojiler konusunda araştırmalar yapılabilir.
4. Benzer ağaç kalitesinde yapılan fabrikasyon kemanlar ile el yapımı kemanların arasındaki ses kalitesi incelenebilir.
5. Keman çalmaya başlama yaşı, toplumsal (sosyolojik) açıdan incelenebilir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Altunışık, R., Boz, H., Gegez, E., Koç, E., Sığırı, Ü., Yıldız, E., & Yüksel, A. (2022). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Yeni Perspektifler*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
- Berque, P., ve Gray, H. (2002). "The influence of neck-shoulder pain on trapezius muscle activity among professional violin and viola players: an electromyographic study." *Medical Problems of Performing Artists*, vol. 17, no. 2.
- Buen, A. (2006, November). A brief introduction into the violin acoustics history. In *Proceedings of the Baltic-Nordic Acoustics Meeting 2006*, 8-10.
- Cluck, N.A. (1980). Reflections in the interdisciplinary approach to the humanities, *Liberal Education*, 66(1), 67-77.
- Danacı, E. F. & Çiftci, E. (2022). Türkiye’de yaylı çalgılar alanında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli kriterlere göre değerlendirilmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 99 (2022 Kasım), 1620-1630. doi: 10.7816/idil-11-99-08.
- Demirbatır, R. E. (2001). Yaylı çalgılar yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tez bibliyografyası. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uefad/issue/16676/173254>.

- Dilworth, J. (1992). The violin and bow – origins and development. R. Stowell (Ed.), *The Cambridge Companion to the Violin in, Cambridge Companions to Music* (pp. 1–29). chapter, Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CCOL9780521390330.002.
- Dönmez, E. C. (2022). Yaylı çalgılar üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of History School*, 61, 3645-3667. <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.62491>
- Düzbastılar, M. & Koçal, T. (2021). Türkiye’de yaylı çalgılar alanında yazılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Asos Journal The Journal of Academic Social Science*, 9(122), 1-24. <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.52628>.
- Efe, M. (2007). Geleneksel Türk sanat müziği kemani bestekârlarının eserlerindeki batı müziğine ait müzikal unsurlar ve keman eğitiminde kullanılabilirliği (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Goto, S. (1999). The Aesthetics and Technological Aspects of Virtual Musical Instruments: The Case of the SuperPolm MIDI Violin. *Leonardo Music Journal* 9, 115-120. <https://www.muse.jhu.edu/article/585450>.
- Gür, T. M. (2003). Araştırma ve Eğitimde Disiplinler Arasılık, Oğuz Babüroğlu (Ed.), *Eğitimin Geleceği*, İstanbul: Sabancı Üniversitesi Yayınları.
- Lekesizgöz, Y. (2022). Keman çalma teknikleri açısından klasik batı müziği ve Türk müziği arasındaki farklılıkların incelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.
- Lin, Y. (2022). Design of the violin performance evaluation system based on mobile terminal technology. *Mathematical Problems in Engineering*, <https://doi.org/10.1155/2022/8269007>.
- Ziane C., Goubault, E., Michaud, B., Begon, M. ve Dal Maso, F. (2023). Muscle fatigue during assisted violin performance. *Ergonomics*. <https://doi.org/10.1080/00140139.2023.2221416>.
- Yalçın, P. ve Yıldırım, H. (1998). Disiplinlerarası öğretim üzerine bir uygulama, Çanakkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17, 146-150. Çanakkale.
- Jacobs, H.H. (1989). *Interdisciplinary curriculum: design and implementation*. USA: Eric Institute of Education Science, <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED316506.pdf>